



וזאב ז'בוטינסקי נבע במידה רבה מן העובדה שבגיל 20 בא לארץ והיכה בה שרשים כאיש־עבודה, בעוד שמנהיגי הציונות נשארו בגולה הנוחה ועסקו בוועידות ובנסיעות. השבוע עבר העם על פני ארונו וחלק לו את הכבוד האחרון.

**שובת בראשון־לציון**  
ביישוב, לפני מילחמת העולם הראשונה, כאשר הוציא את הפועלים לשבתה. כוחו של בן־גוריון במילחמותיו נגד חיים ויצמן



„ללכת, ללכת, להמשיך ללכת. לא לעצור! רק שניות מיספר. רק הירחור אחד. ארון שחור וגדול ועליו דגל המדינה. פרי דה המסרתימת ימי־רות. אלפי אנשים מהם מייחר לימו לו שלים. אלפי אנשים עוברים ועיניהם מלאות דמעות. הענק. הוקן. איש המעש. שמות רבים לו לדוד בן־גוריון. כל שם וייחודו. האיש שהכריז על הקמת המדינה. האיש שהחליט להקים את צה"ל. אלפי מיפעלים ופועלים.

עוברים ליד הארון. גבר מוחה דמעה. ישיש מצדיע למפקד שהלך. צעירים משׁ

**שלושה דורות**  
סבתא אם ובו. שלושה דורות שבאו לפקוד את בן־גוריון בדרכו אל מנוחתו האחרונה. שלושה דורות שהכירו בפועלו רב המעשים והשנים של בן־גוריון. שלושה דורות חבים לו תודתם.



**המישכחה**  
מישפחות רבות עלו מכל חלקי הארץ לומר שלום אחרון לדוד בן־גוריון. למרות מזג־האוויר הסגרירי וקשיי הנסיעה הביאו ההורים את ילדיהם עימם, ואפילו את הפעוטים שבהם כדי לומר תודה אחרונה.



**מזכיר ההסתדרות**  
דוד בן־גוריון בתמונה מפורסמת משנת 1924, כשהוא נואם באסיפת־פועלים. בן־גוריון הפך את ההסתדרות, בתקופה בה עמד בראשה, לכוח־המחץ של „המדינה־בדרך”.

תאים לסמל שהלך לעולמו. קשה לקבל את הגזירה. מנסים להשתהות עוד שניות אחדות. ללחוש לו שלום. לומר לו תודה.

קשישים מתייפחים חרש אצל הארון. אלה היטיבו להכירו. על אלה פיקד. איש החזון והמעש הלך, לוחשים.

מלכה סעד, זקנה ירושלמית, ממלמת בככי, „הנביא הגדול ביותר, האיש היקר ביותר, האיש של העם הזה, של המדינה הזו, של האדמה הזו. עשרות שנים אני מכירה אותו והנה הוא הלך כמו כולנו, כמו כולנו.”



**אהבת חייו**  
פולה מונבד־בן־גוריון, אותה הכיר כאשר גלה לאמריקה במילחמת־העולם הראשונה. בשנותיו האחרונות פורסמו מיכ־תבי־האהבה שכתב לה, ונסתבר להפתעת רבים שהיה איש רומנטי ועדין ביחסיו אליה.

מבקשים מהשומרים להניח להם לנשק לארון. לבקשות שכאלו אין מסרבים. מתירים להם לנשק ל„זקן”. מנשקים בדמ־עות. ממשיכים ללכת.